

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 70

ЖОВТЕНЬ • OKTOBER 2018 • Nr. 19 (2999)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Юрій Нікітін, «Богородиця – покровителька українських воїнів». У 2017 році в Михайлівському Золотоверхому монастирі в Києві освячено ікону Пресвятої Богородиці – покровительки українських воїнів. Скорочено цю ікону називають – Богородиця «Воїнська». Ікона містить зображення Божої Матері, яка тримає в руках омофор і ним покриває українських воїнів. Такий образ шанується в народі під назвою «Покрова». Ікона створена на прохання військових священників і ветеранів війни з Росією. На іконі, поруч Пресвятої Богородиці бачимо сучасних воїнів, починаючи з героїв Небесної Сотні. Місце ікони буде в гарнізонному храмі, який тільки планується спорудити. Тож ікона тимчасово зберігається в храмі святителя Миколая Чудотворця на Татарці. З цією іконою ветерани та військові священники ходять на Хресній ході в День Хрещення Руси-України.

Художник Юрій Нікітін каже, що для нього було великою честю

створити новий іконографічний варіант Покрови Богородиці, тому що ця ікона присвячена сьогоднішнім і воїнам, які боронять нашу державу, продовжуючи традиції українського лицарства, починаючи від Святого князя Володимира. Тло ікони – це Київ із його святинями: Печерською Лаврою, Михайлівським Золотоверхим собором, Андріївською церквою і пам'ятником князю Володимиру. Крім князя Володимира та Івана Мазепи, на іконі зображені символічні персонажі: представники УПА, чорних запорожців, майданівців, сучасних українських військових, батальйону «Альфа». Один з майданівців на іконі схожий на Героя Небесної Сотні Сергія Нігояна. «Так, майданівець дуже схожий на Сергія Нігояна. Я не хотів такої конкретики, але, мабуть, підсвідомо він вийшов схожий на нього, тому що ці перші жертви, перші смерті збереглися найбільше в нашій свідомості. Сподіваюсь, що ця ікона допоможе наблизити перемогу», – заявив Нікітін в одному з інтерв'ю. (А.Ф.)

З давен-давня наша Східня Церква, а згодом за нею Західня Церква, видвинули почитання Пресвятої Богоматері на одне з чільних місць. І це почитання є зовсім зрозуміле. Навіть Святі, які тут на землі пристрасно любили Ісуса Христа, які життя своє за Нього віддавали, які з радістю і вітхою йшли на муки за Христа, боялися суду Його, бо Він є Богом. Найбільші християнські філософи, які вірою і розумом дійшли до висновку (так як св. Августин), що тільки в Бозі можна найти повне заспокоєння, перед смертю просили: «Господи, прости й помилуй!».

Христос був Богочоловіком і є Богом, а Пречиста Діва є Богородицею і була людиною, так як є нею кожна матір. Пречиста Діва не є Богом і тому кожна людина має більшу сміливість щоб у Неї, у Богородиці, просити ласки, опіки й помочі; просити в Матері, яка свого Сина єдиного віддала

ІКОНА І ПОЛІТИКА

на смерть для нашого спасіння. Тому, отже, не дивно, що почитання Пречистої Діви Марії у нашій Східній Церкві музло пронизити цілий християнський світ, і в історії Вселенської Церкви не було ні одного Собору, щоб це почитання від-

повідно не оформлювало, разом із Вселенським II Ватиканським Собором, на якому проголошено Пречисту Богородицю – Матір'ю Церкви.

Одначе, коли ми заглянемо в українську, таку багату, якщо йдеться про іконографію, маріологічну літературу, то побачимо, що у своїм почитанні Пречистої Богородиці, ми, українці, випередили Вселенський II Ватиканський Собор на точно 925 років. Вселенський II Ватиканський Собор почався 1962 року, а 1037 року володар Київської Руси-України, князь Ярослав Мудрий відбудував спалену в 1018 р. дерев'яну церкву Премудрости Божої, св. Софію в Києві, цей величавий пам'ятник християнської культури й мистецтва княжої України, і віддав тоді український народ під Матірній Покров Пречистої Богородиці.

Продовження на 2 стор. ▼

За переданням, першу ікону написав євангелист Лука. Після гострих суспільних суперечок стосовно ікон у Римській імперії (іконоборство), дозвіл на їх використання у церковному і суспільному житті був офіційно наданий в 787 р. на VII Вселенському соборі в Нікеї. Перш за все, ікона теологічна. Вона нагадує нам про Бога як про Той Першообраз, за образом і подобою Якого створена кожна людина. Богословська значимість ікони обумовлена тим, що вона говорить про ті догматичні істини, які відкриті людям в Святому Письмі і церковному переданні. Святі отці називали ікону «євангелієм для неграмотних». 6-е правило VII Вселенського собору говорить: «Що слово повідомляє через слух, то живопис показує мовчки через зображення». (З Вікіпедії)

Як саме постають ікони – про це, на прикладі ікони блаженного Петра Вергуна, на 4 стор. розповідає о. Мирослав Лопух

Діалог про надання Вселенським Константинопольським патріархатом автокефалії Українській Церкві, призначення екзархів в Україну, протидія цьому процесу Московського патріархату – головні теми останнього часу. У ЗМІ і в суспільстві шириться чимало чуток та некомпетентних коментарів. Що ж відбувається насправді? Для цього «Главком» звернувся до безпосереднього учасника процесу – відомого православного богослова і ієрарха Константинопольського патріархату архієпископа Тельмського Іова (Гечи) (Женева, Швейцарія). Владика народився у 1974 році у Монреалі в українській емігрантській родині.

Розмову з ним читайте на 4 та 5 стор.

ІКОНА І ПОЛІТИКА

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Таким чином, з історичного боку, уже в XII сторіччі наступило повне оформлення почитання Пречистої Діви Марії, цього Марійського культу в Україні, що згодом широко розрісся по всіх землях України, зокрема після упадку української державності XIV-XVII ст.

Що більше, в українській етнографії – а під цю пору християнська етнографія на західно-європейських університетах є допоміжною наукою пасторального богослов'я, хоч у нас лежить облогом – дві Богородичні догми, догма Непорочно Зачаття (проголошена в Католицькій Церкві 1954 р.) є відомі вже в XI сторіччі. В українській народній уяві, документом якої є т.зв. апокрифи, в одному з них (з XI ст., «Слово о муці Господа нашого Ісуса Христа») читаємо про Непорочно Зачату, що її нарід порівнює із зорею, хоч ця зоря не дорівнює Пречистій: «Зійшла зоря на край світа, засвітила на пів світа, не так зоря, як то чиста, як Марія є Пречиста».

Ще докладніше в численних списках апокрифів з XI-XII ст., які кружляли по Україні й заховалися до нашого часу, розказується про «Успіння Пресвятія Славнія Владичици нашея Богородице», яка приходила кожного дня на гріб Спасителя і молилася, щоб Христос узяв її до Себе. Господь вислухав її молитву, і коли Пречиста Діва померла, апостоли її похоронили, і коли третього дня прийшов на гріб Богородиці

ап. Тома, щоб поклонитися її тлінним останкам, то побачив, що в гробі тіла не було, а лише «пелена». Тобто, те, що у народньому почитанні Богородиці на Україні було суттєве уже в XI-XII ст., Західня Церква затвердила у XIX-XX сторіччях.

Не меншу роль відігравали в поширенні почитання Богоматері на Україні й чуттєві моменти, як любов до Матері Спасителя, як найвищий ступень любови, основаної на любові до матері взагалі, та сама постать Скорбної Богоматері, яка Сина Свого віддала на смерть, рятуючи людей від вічної загибелі. Силою історичних подій і обставин, серед яких впродовж свого існування найшлася Українська Земля, постать Богоматері рельєфно відбиває усі чуттєві моменти українських матерів, які, «щоб не посоромити землі руської» і в обороні найвищих ідеалів християнства, завжди віддавали й віддають на смерть своїх синів. І мабуть ця чуттєва сторінка найбільш заважила на поширенні культу Богородиці в Україні і своєю силою випросила спеціальної ласки Богоматері, яка обдарувала відданий під її покров нарід стільки чудотворними іконами.

Появу чудотворних ікон Богоматері на Україні бачимо уже в роках раннього християнства, у X-XI сторіччях. Здогадно, першою чудотворною Богородичною іконою, була т.зв. «Десятинна», котру князь Володимир

Великий велів примістити в першому мурованому соборі в Києві (побудував його в рр. 986–993), популярно званого «Десятинна церква» і посвяченому Пречистій Богородиці. Для цієї церкви-собору склав князь Володимир молитву-обіт: «Як помолиться хто в тій церкві, вислухай, Господи, молитву його і відпусти всі гріхи задля молитов Пресвятої Богородиці».

Однак так, як з одного боку, поява чудотворної ікони ставала завжди атракційною силою, корені якої окриваються у вікових національно-релігійних традиціях, так з другого боку, наші сусіди, Московщина і Польща, старалися підірвати цю національно-релігійну твердиню Марійського культу в Україні, викрадаючи чи вивозячи чудотворні українські ікони, щоб разом з релігійним центром, що його творили ці ікони, перенести на чужу, ворожу землю тяготіння загалу до ворожого України, політичного центру. І тому-то князь Андрій Боголюбський вивозить із Києва чудотворну ікону Богородиці в Суздальщину, щоб таким чином новий політичний центр став релігійним центром, а відома в маріології східної Європи «Муромська-Рязанська» чудотворна ікона Богородиці, яка зберігалася у соборі в Рязані, це теж Київська ікона, перенесена з Києва в XII ст. до Мурому.

Князь Володислав Опольський в 1382 р. вивозить белзьку чудотворну ікону Богоматері з Галичини до

Ченстохови в Польщі, щоб серце українця «тягнуло туди, де його чудотворна Богородиця». І це не є поодинокі випадки: в XIII ст. василіянську чудотворну ікону Богородиці у Львові переносять до костела Домініканів, чудотворну ікону в Сокалі забирають з церкви до костела Бернардинів (де вона згодом згоріла), вишнівецьку ікону під Зарваницею забрали з хати міщанина Микити Галамая до костела, фразьку ікону коло Підкаменя під Рогатином беруть Бернардини до себе, а хлопицьку з-під Ярослава чудотворну ікону Богородиці поляки забрали собі разом з церквою. Це все робиться свідомо та з ціллю позбавити український нарід культу до Богоматері, чи, радше, перенести його в чужі, ворожі середовища. Це була одна з форм денационалізації, і тому сміливо можемо ствердити, що Марійський культ на Україні, підложжям якого були чудотворні Богородичні ікони, був одним із проявів затяжної політичної боротьби України з Польщею і Московщиною.

Цей політичний момент у почитанні чудотворних Богородичних ікон застосувала теж і царська Росія напередодні I-ої світової війни. У новинці п. н. «Перенесення ікони Матері Божої з Почаєва до Житомира», надрукованої на сторінках тодішнього львівського щоденника «Діло» (з 4 лютого 1913 р.), читаємо дослівно (мову й правопис залишаємо): «Того тижня волинський архієпископ Антоній

(Храповицький) зарядив перенесення ікони Матері Божої з Почаївської Лаври до Житомира. Арх. Антоній отримав на се дозвіл з Петербурга, а просив о се з причин воєнних приготувань в Галичині. Перенесення відбулось торжественно, тривало три дні, а закінчило ся молебнем в катедрі в Житомирі, на яким відспівано многолітствіє: христоролюбивому православному побідоносному воїнству російському, грецькому, сербському, чорногорському і болгарському». А суттю цієї «Втечі з Почаєва», як пише «Діло», було загригти до війни загал населення та розбудити в ньому релігійний підйом до окупації «тоже русской» Галичини.

І на наших очах діється одне з численних чудес Богородиці: вивезення чи насильне забирання чудотворних ікон Богоматері з України не тільки не послабило духову силу українського народу, не тільки не пригнобило релігійного почуття і не промостило шляхів до денационалізації-душехватства, але, навпаки, українські чудотворні ікони стали джерелом почитання Пресвятої Богородиці, як спершу на землях Московщини, так згодом на землях Польщі, а вкінці в Середній Європі, на австрійській землі, де у Відні, в соборі св. Стефана, до сьогодні царює чудотворна українська ікона Богородиці зі старовинного василіянського монастиря Марія Повч у Карпатській Україні.

Григор Лужницький,
календар «Світла»

XII

РОСІЙСЬКА АНАФЕМА МАЗЕПИ – НЕКАНОНІЧНА

Вселенський православний патріархат не визнавав анафему, яка була накладена на гетьмана Івана Мазепу Російською Православною Церквою. Про це в інтерв'ю «Главкому» заявив представник Вселенського патріархату при Всесвітній раді Церков у Женеві архієпископ Тельмський Іов (Геча).

«Не дивлячись на накладення Російською Церквою на гетьмана Мазепу неканонічної анафemi, представники Вселенського патріархату її не визнавали, адже вона була накладена з по-

літичних мотивів, як засіб політично-ідеологічних репресій і не мала жодних ві-

роповідних, богословських чи канонічних причин», – сказав він.

Мазепинський собор Богоявлення (1690 р.) – одна з найкращих барокових будівель Києва. У 1935 році підірваний «владою трудящих». С-на та підпис: «Київське земляцтво»

РОСІЙСЬКА АНАФЕМА МАЗЕПИ – НЕКАНОНІЧНА

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Архієпископ Іов пояснив, що після першого зруйнування російськими військами Запорозької Січі в 1709 році українське козацтво, яке перейшло під протекторат кримського хана, повернулось під юрисдикцію Константинопольського патріархату, і Мазепа разом із Пилипом Орликом були одними з перших, хто це зробив. «На еміграції в м. Бендери Іван Мазепа вільно сповідався у православних священників Вселенського патріархату. Саме вони напутствували його на смертному одрі і відпустили від гріхів, а потім і відспівували.

Його тіло було покладене в православній церкві містечка Варниці, яка перебувала у юрисдикції Вселенського патріархату, а згодом його перепоховали у місті Галац на Дунаї, де в центральному соборі Свято-Георгієвського монастиря місцевий митрополит відслужив заупокійну службу за спочилим гетьманом. Цей митрополит був ієрархом Вселенського патріархату. Отже, можемо говорити, що Іван Мазепа помер як вірний Матері-Церкви, Вселенського патріархату!», – наголосив архієпископ Іов. (А.Ф.)

С-на: УНІАН

Думи мої...

1990-ті – це страшні роки для України, втрачений час для українського книгодрукування. Дуже шкода, що той час ми втратили, саме

тоді Леонід Кучма сказав таку історичну фразу: *На жаль, національна ідея в нас не спрацювала*. Він нам це сказав, незважаючи на те, що його тут, у Львові, файно приймали. Львів'яни поводилися ніби чекануті. У нас як? Спочатку плюємо на Кравчука, а потім усі поголовно голосуємо за нього. Виходить, що «перший Кучма» – наш ворог, а «другий Кучма» – то наш друг! І він на сцені львівського Театру ім. Заньковецької проголошує якісь потрібні речі, які йому розумні люди підказали, так само як потім зробила Юля, коли обирали між нею і Януковичем. Вона сказала в тому самому театрі: «Якби я жила в часи УСС, Українських січових стрільців, то була б у їхніх рядах!». І всі радісно їй повірили. Кучмі в нас теж повірили.

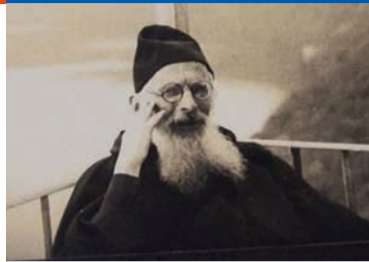
Проте коли сказав тоді про національну ідею, то, хоч як прикро, вона до того часу таки не спрацювала. Та все одно були невеличкі стрибки українського патріотизму під час російської агресії в Чечні, пізніше рівень патріотизму українців піднявся, коли був конфлікт на Тузлі. Цей стрибок, на мій погляд, був штучно зроблений, в інтересах Кучми, щоб він переміг на виборах. А останній стрибок національного патріотизму відбувся через Путіна, тобто нинішню війну Росії з Україною. Зарубіжні аналітики одностайні в тому, що Путін зробив для цього більше, ніж усі українські політики за останні десятиліття. Так, як ця війна з Росією об'єднала Україну, її не об'єднували ніхто й ніщо. Тож я вважаю, що ота міфічна національна ідея спрацювала саме тепер.

Вона є, хоча має різні вияви, часом навіть бутафорські, як-от парад вишиванок чи щось таке. Хай і не втілюється у щось глибше за поняття «духовності», але національна ідея є, і я не відкидав би в жодному разі факту її існування. Я вживаю термін «національна ідея» як чистий, оголений конструкт без будь-яких прив'язок та політичних маніпуляцій, бо кожен його доточує, де заманеться, додає щось своє і трактує по-своєму. Для мене національна ідея – це усвідомлення національного Я, своєї належності до України, коли ти українець незалежно від твого етнічного походження. У чому понаднаціональне української ідеї, якщо такі межі є? У вишиванці! (Сміється. – Ред.)

Що я уявляю, коли чую слова «рідна земля»? Українські пейзажі, які асоціюю з рідною землею. Я переважно не бачив їх усі вживу, а лише на фотографіях чи на полотні. Це ж асоціації. Україна – то лани широкополі, яри, як описував Шевченко, зелені пагорби, надзвичайно красиві каньйони Дністра, бо є дуже багато чого в природі, що можна трактувати як специфічно українське і таке, що зворушує. Та я народився і живу на Галичині, тож мене найбільше зворушує все, що пов'язане з нею. Я дуже люблю галицькі села і тамтешніх людей. Мені дуже цікава їхня мова, тому часто спілкуюся з ними на базарах, бо це жива мова.

Юрій Винничук, письменник. Підготувала Інна Корнелюк. Проект Антіна Мухарського «Національна ідея модерної України». Інтерв'ю з митцями, філософами, лідерами думок. «Тиждень.ua». Подано фрагмент розмови

РІК ШЕПТИЦЬКОГО ТА АНТОНІЧА НА ЛЬВІВЩИНІ

На Львівщині 2019-ий проголосили Роком блаженного священномученика Климентія Шептицького і письменника Богдана-Ігоря Антонича. Це пов'язано із тим, що у 2019 р. відзначатиметься 150-річчя від дня народження Климентія Казимира Шептицького та 110-річчя від дня народження поета, прозаїка, перекладача, літературознавця Богда-

на-Ігоря Антонича. Климентій Шептицький – брат митрополита Андрея Шептицького, блаженний Католицької Церкви, церковний діяч і архімандрит монахів Студійського уставу. До чернечого постригу працював адвокатом, був послом до Галицького сейму та Віденського парламенту. Пізніше був таємно іменованим митрополитом Андреем екзархом Росії та Сибіру (1939). Під час II світової війни брав участь у порятунку євреїв в Україні, за що у 1996 р. удостоєний звання Праведника народів світу. У 1947 р. архімандрит Климентій був заарештований більшовиками у своїй келії і засуджений на 25 років «за зраду батьківщини». Ув'язнення відбував у Київській внутрішній в'язниці МВС, а пізніше – у Владівірському центрі, де й помер 1 травня 1951 р. Климентій Шептицький був беатифікований папою Іваном Павлом II 27.06 2001 р. у Львові. Український поет, прозаїк, перекладач Богдан-Ігор Антонич походив з родини греко-католицького священника Василя Антонича. Помер у 1937 р. у віці 27 років. В СРСР його творчість перебувала під забороною. («Третє Око»)

БРИТАНСЬКИЙ ПРАПОР НАД ЧОРНИМ МОРЕМ

Влада Великої Британії до кінця року планує розширити свою військову присутність у Чорному морі. У Лондоні не виключають, що російський флот спробує заблокувати Одесу, використовуючи анексований Крим як стратегічний плацдарм. Міністр оборони Гевін Вільямсон повідомив, що влада країни відряджає в Україну підрозділи Королівської морської піхоти й патрулі Королівського військово-морського флоту. Основна мета Лондона – протидія спробі Кремля «переглянути підсумки "холодної війни"». Раніше Москва фактично заблокувала українські порти в Азовському морі. Росіяни нарощують військову базу в Криму виключно заради тиску на Україну та країни НАТО. Дії британської влади в черговий раз підтверджують тезу про те, що анексований півострів залишається найслабшою точкою на «тілі» режиму В. Путіна. (Радіо Свобода)

НАТО І УКРАЇНА

НАТО не питатиме в Росії дозволу щодо вступу України до Альянсу, заявив генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг, коментуючи нещодавню заяву президента П. Порошенка про те, що ЗСУ вже до 2020 року мають відповідати критеріям членства в НАТО. (Цензор.НЕТ)

СЕНЦОВ СТАВ ПОЧЕСНИМ ГРОМАДЯНИНОМ ПАРИЖА

Міська рада Парижа одногосло підтримала надання звання почесного громадянина французької столиці ув'язненому з політичних мотивів у РФ українському режисеру Олегу Сенцову. Військовий суд РФ у серпні 2015 року засудив О. Сенцова, затриманого в Криму в 2014 році, до 20 років колонії суворого режиму нібито за підготовку теракту. (Інтерфакс-Україна)

США І ДОНБАС

Вашингтон має у своєму розпорядженні детальну інформацію про кількість, організацію та командування регулярних підрозділів збройних сил Московщини на Донбасі, заявив спеціальний представник Держдепартаменту США з питань України Курт Волкер. «У нас є дуже хороша інформація про командирів, ланцюжок командування, типи військ, їх фінансування, кількість військовослужбовців регулярної російської армії, кількість спеціалізованих підрозділів, а більшу частину сил становлять контрактники». (Інтерфакс-Україна)

ЗЦІЛИТИСЯ ВІД КОРУПЦІЇ

В Чернівецькій єпархії, Тернополі, Луцькому екзархаті та Сокальсько-Жовківській єпархії відбулися формаційні тренінги для священників та мирян в рамках реалізації пасторальної програми з протидії гріхові корупції. На зустрічі у Луцьку Владика Йосафат (Говера) наголосив, що для священників важливо орієнтуватися в цій темі, щоб давати адекватні відповіді на ті проблемні ситуації з якими звертаються люди. Тому на тренінгах учасники детально розглядали різні прояви корупції, наприклад механізми хабарництва, вимагання, шахрайства, таємної змови, відмивання грошей, зловживання посадовим становищем, непотизм або кумівство. Такі зустрічі проводимуться і надалі в кожній єпархії та екзархаті УГКЦ. Центр протидії корупції створений відповідно до рішення Синоду Єпископів. (ДІ УГКЦ)

ЯК НАПИСАТИ ІКОНУ БЛАЖЕННОГО ПЕТРА ВЕРГУНА?

З року в рік щораз більше людей зацікавлених в писанні традиційних ікон, при чому серед учасників курсів іконопису є не тільки богослови чи християни східного обряду. Дуже часто можна там зустріти осіб, для яких ікони є нагодою (наново) відкрити віру в Господа нашого Ісуса Христа, який сам є іконою невидимого Бога Отця (пор. Кол. 1,15). Тому добре було б, коли б і наші вірні мали змогу запізнатися з тим, як саме постають ікони, які вони можуть потім побачити у церкві. Як зразок хай послужить нова ікона блаженного священномученика Петра Вергуна (1890–1957), покровителя греко-католицького душпастирства в Аугсбурзі та цілої нашої Екзархії в Німеччині і Скандинавії.

При виготовленні традиційної ікони, яке супроводжується молитвою, слід дотримуватися спеціальної техніки. Все починається з прикріплення до дошки полотна і положення левкасу із крейди та клею. На так приготованому ґрунті рисують або гравірують контури постаті, яка має бути представлена на іконі (див. с-на 1). Цей момент дуже важливий, бо ліній, виритих в ґрунті, не можна вже буде пізніше стерти. Це символізує правду Євангелія, якої ніхто не може помінати (пор. Гал. 1,8). При тому іконописець, по можливості, використовує композицію чи деталі із т.зв. канонічних ікон, тобто тих, які давно заакцептовані Церквою і яких форма зберігається практично незмінною через століття, не піддаючися мінливим впливам тої чи іншої моди. Цей іконографічний канон, щоправда, дещо обмежує творчі пориви митця, гарантуючи, однак, збереження Істини.

В наступному етапі позолочується тло та німб (див. с-на 2). Тут найкраще надається справжнє золото, яке з огляду на свою красу та стійкість до дії атмосферної корозії надає

с-на: о. Мирослав Лопух

с-на:о. митрат Богдан Степан

іконі урочистості та нагадує про непроминаючу славу Неба. Цьому відповідає спокій та гармонія обличчя і пози представленої особи, яка навіть декому може здаватися занадто штивною. Щойно опісля покривається усі партії одягу і тіла т.зв. яєчною темперою (див. с-на 3), тобто фарбами, виготовленими традиційною технікою через змішання сухих порошкових пігментів з жовтком яєць. Поступово переходиться від темних до ясних відтінків, додаю-

чи потрохи охри та білого барвника (див. с-на 4). Це роз'яснювання символічно відображає зміст проклячення з молебня до блаженного священномученика Петра: «Ти, Господи, даєш світло моему світлу, освілюєш, мій Боже, мою темність» (Пс. 18,29).

Увесь процес закінчується лакуванням, перед яким потрібно ще підписати ікону, бо в традиційному іконописі образ завжди супроводжується писаним словом. Цікаво, що цей кінцевий під-

пис в минулому міг скласти лише священник, який водночас перевіряв догматичну коректність зображення та, освячуючи ікону, допускав її до релігійного використання. Треба бо пам'ятати, що ікона це не просто естетична краса, а перш за все об'єкт християнського культу, якого глибокий зміст передається через багату символіку зображення.

Також тут представлена ікона блаженного отця Петра Вергуна (див. с-на 5) криє в собі багато символіч-

них значень, з-поміж яких варто приглянутися трьом. Перша деталь, це хрести і написи на його червоних священничих ризах. Ці візерунки є такі самі як на профорах (хлібах, які під час Божественної Літургії стаються Тілом Христовим), тобто святым Причастям. Наступний елемент – це права рука священномученика, складена в жесті благословення, якої пальці утворюють христограм «ІСХС», що є традиційним скороченням від слів «Ісус Христос». Нарешті третє – це книга Євангелія, яка вміщає Боже Слово і з якої священник читає на кожній Службі Божій. Її лицева сторона нагадує ту з ікони Христа Вседержителя з Синайського монастиря, що є найстарішим зображенням того типу в світі.

Вже цих трьох деталей достатньо, щоб збагнути, що блаженний отець Петро Вергун, наслідуючи у своїх словах та ділах Христа і вдягнувшись в Нього (пор. Гал. 3,27), добре виконав своє священне покликання. Він став насправді «другим Христом» (alter Christus), який є іконою невидимого Бога Отця.

Для «ХГ» о. Мирослав Лопух

ХГ

УКРАЇНА ЗАВЖДИ БУЛА КАНОНІЧНОЮ ТЕРИТОРІЄЮ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

Інтерв'ю з архієпископом Іовою (Гечею). Він доктор богослов'я, професор Інституту вищих досліджень в галузі богослов'я при Православному центрі Вселенського патріархату в Шамбезі (Швейцарія) і Паризького католицького університету, постійний представник Вселенського патріархату при Всесвітній раді Церков у Женеві, співголова Об'єднаної міжнародної комісії з богословського діалогу між Православною та Римо-Католицькою Церквами. Глибоко знається на українській церковній історії. Докторську дисертацію захистив на тему «Літургійна реформа митрополита Кипріяна Київського (1330–1406 рр.)». Фрагмент інтерв'ю для журналу «Главком»

► Владико Іове, Вселенський патріархат направив в Україну своїх представників (екзархів) для переговорів з Українськими Церквами щодо можливого надання автокефалії. Проте Синод Московського патріархату сприйняв такий крок вкрай критично, заявивши, що це є «незаконним вторгненням на канонічну територію» Москви. Там навіть оголосили про припинення співслужіння зі Вселенським патріархатом. Прокомен-

туйте, будь ласка, таку поведінку Москви? **Архієпископ Іов (Геча):** Хотів би одразу заспокоїти всіх, що ні про яке «вторгнення на чужу канонічну територію» не йшлося і не йдеться. А тим паче не йдеться про творення розколу чи його легітимізацію. Навпаки, Константинопольська Церква, як Церква-Матір, прагне знайти найоптимальніші канонічні шляхи для подолання існуючого в Україні церковного розколу. Саме для цього і були призначені представники (екзархи) Вселенського пре-

столу, щоб почати вести діалог і пошук таких можливих шляхів. Бо той стан розділення, який існує в Українській Церкві уже майже 30 років, не є природнім. Тисячі православних парафій і мільйони вірних в Україні через цей розкол весь цей час перебувають поза єдністю зі Вселенською православною Церквою, позбавлені не тільки євхаристійного єднання зі своїми православними братами по вірі, але й позбавлені найголовнішого – спасіння в лоні канонічної Церкви. Це, звісно, не може не ви-

кликати болю і занепокоєння у Матері-Церкви.

Всі ці роки Константинопольська Церква з болем спостерігала за тим, як страждає від внутрішнього розділення її донька – Українська Церква. У Вселенському патріархаті мали надію, що ця проблема буде вилікувана внутрішніми засобами і силами, постійно молячись за це і ніколи молитовно не забуваючи про багатотраждальний український православний народ. Але події останніх 30 років, а особливо після 2014 року, яскраво засвідчують,

що лише внутрішніми силами Православна Церква в Україні не може самотужки подолати проблему розколу і об'єднатись, оскільки на заваді цьому стоять зовнішні політичні чинники і впливи, зокрема з боку сусідньої російської держави. І для останньої, як видно, найголовнішим є не сприяння об'єднанню Української Церкви, а збереження через Церкву свого політичного впливу в Україні. Тут ми бачимо інші цілі, досягнення яких вимагає використання й інших засобів.

Продовження на 5 стор. ▼

УКРАЇНА ЗАВЖДИ БУЛА КАНОНІЧНОЮ ТЕРИТОРІЄЮ ВСЕЛЕНЬСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

Напевно, через це Православна Церква в Росії, під впливом якихось політичних чинників, не має змоги забезпечити єднання православних вірних України, не прагне вести діалог з тими, хто з якихось причин опинився за межами канонічної церковної огорожі, а отже, і не прагне знайти оптимальні засоби канонічної ікономії для повернення цих вірних в лоно Вселенської Церкви. Останні заяви Синоду Московського патріархату це лише в чергове підтверджують. Бо тепер заради власних політичних амбіцій вони пішли не тільки на розрив з частиною православної пастви в Україні, але й на розрив зі Вселенським Православ'ям. Це дуже небезпечно, сумно і прикро. Адже це неканонічний шлях, який не служить вилікуванню розколу, але навпаки, сприяє розвитку розколу і схизми. Маємо надію, що це поспішне і неканонічне рішення наших російських братів буде скасоване і діалог буде відновлено, адже не можна через політичні амбіції чинити розкол і розривати Тіло Христове.

Водночас, у цій ситуації, Вселенський патріархат, як Матір-Церква, тим паче просто зобов'язаний бути зі своїми православними синами і доньками в Україні, які вже майже 30 років постійно просять надати їм канонічний прихисток і допомогти подолати схизму. Це її безпосередній канонічний обов'язок, як Матері-Церкви. Саме такою турботою про долю і спасіння української православної пастви і викликані останні рішення Вселенського патріархату про призначення в Україну своїх представників, які б на місці могли допомогти розпочати дієвий діалог між різними частинами поки що розділеної Православної Церкви в Україні. (...)

► Чи справді після 1686 року територія України не була «канонічною територією Московського патріархату»?

Архієпископ Іов (Геча): Саме так. Україна була і залишалась, навіть після 1686 року, канонічною територією лише Вселенського Патріархату. Після приєднання в середині XVII ст. Лівобережної частини України до складу Московської держави Київська Церква опинилась розділеною на частини між різними ворогуючими країнами (Росією, Польщею і Туреччиною), через що

у Києві тривалий час не могли обрати єдиного митрополита. У цій складній ситуації Вселенський патріарх, щоб не залишити остаточно українську паству без архіпастирської опіки, частину Київської Церкви на підвладних Росії територіях в 1686 році передав під тимчасову опіку (намісництво) патріархові московському, аби той міг допомогти поставити в Києві та інших епархіях Лівобережної України (Гетьманщини) митрополита і єпископів. При цьому принциповою умовою залишалась вимога, щоб Київські митрополити і надалі лишались автономними від Москви Екзархами Вселенського патріарха і обов'язково поминали його ім'я на всіх богослужіннях. Тобто це жодним чином не було передачею Київської митрополії під владу московських патріархів. Бо така передача була б антиканонічною, оскільки в грамоті про заснування Московського патріаршества межі канонічних впливів московських патріархів визнавалися в кордонах Московської держави 1589 року. І до цих меж жодним чином не входила Київська митрополія, яка включала в себе під омофором Вселенського патріархату Україну, Білорусь, Литву і Польщу. Тобто це було схожим, як за 66 років до того, в 1620 році, з благословення Константинопольського патріарха Тимофія II Єрусалимський патріарх Феодан III рукоположив у Києві православного митрополита і єпископів, тобто відновив православну ієрархію в Україні. Але ж при цьому ми не кажемо, що з того часу Київська митрополія стала залежною від Єрусалимського патріархату. Так само було і в 1686 році. Бо в Константинополі і подумати не могли, що в

московській Церкві-доньці порушать домовленості і намагатимуться силоміць скасувати канонічну юрисдикцію Константинопольської Матері Церкви в Україні. Через це пізніше, після розпаду російської імперії, Вселенський Патріархат окремим томосом від 13 листопада 1924 року для надання автокефалії польській Церкві змушений був оголосити акт 1686 року неканонічним і нечинним. (...)

► Ви сказали, що в 1686 році під опіку (намісництво) московських патріархів було передано лише частину Київської Церкви на підвладних Росії територіях. А як же складалось на інших українських землях, які не увійшли до складу російської держави?

Архієпископ Іов (Геча): Саме так. І це дуже важливий момент, про який чомусь всі забувають, коли говорять про акт 1686 року. Адже після передачі частини Київської кафедри на підросійських територіях в тимчасову опіку (адміністрацію) московських патріархів, на інших територіях України, які не входили до складу московської держави, православні парафії і монастирі і надалі залишались під омофором Вселенського Патріархату. Тобто акт 1686 року стосувався українських територій Гетьманщини, які тимчасово опинились у складі російської держави, і не мав канонічного впливу на інші українські території, зокрема Закарпаття, Буковину, Поділля, Галичину, Волинь, «ханську Україну» на півдні і Крим. Всі ці території й надалі лишались під канонічним омофором Вселенського патріархату. (...)

► Чим можна пояснити, що Константинопольський патріархат саме зараз почав згадувати про те, що Україна істо-

рично була і є його канонічною територією?

Архієпископ Іов (Геча): Це не зовсім так. Вселенський Константинопольський патріархат про це наголошував неодноразово. Інша справа, що поки Україна не була самостійною державою і входила до складу російської імперії чи комуністичного СРСР, то говорити про це було марною справою. Інша справа, коли Україна набула державну незалежність... Хоча, вже в самому акті 1686 року про передачу Київської кафедри під тимчасову опіку (адміністрацію) патріархів московських значалось, що київські митрополити мають визнавати владу Вселенського патріарха, обов'язково поминати його ім'я на всіх богослужіннях і залишатись Екзархами Вселенського патріархату. І як вже було сказано, Томос Вселенського патріархату від 13 листопада 1924 року про дарування автокефалії Православної Церкві в Польщі скасовував цей акт 1686 р. саме через те, що оте приєднання суперечило канонічним правилам і що Московський патріархат не виконав обумовлених в акті 1686 року вимог. Така позиція Вселенського патріархату щодо України незмінною зберігається до сьогодні. (...)

► На завершення, як же ж за нинішніх обставин Вселенський патріархат може розв'язати таку складну і запутану українську церковну проблему?

Архієпископ Іов (Геча): Тільки шляхом молитви, діалогу любові, дотримання канонів і відновлення історичної справедливості. Необхідно дослідити і переосмислити минуле, позбутись штучних міфів та викривлення історії, виправити помилки минулого, порушення кано-

нів і повернутись обличчям до правди. Бо, як сказано в Священному Писанні, лише «ділом правди буде мир» (Іс. 32: 17). На моє особисте переконання, за існуючої в Україні ситуації тільки надання Православної Церкви в Україні канонічної автокефалії може допомогти подолати існуючі в ній проблеми і розколи, примирити, об'єднати і вивести із того жакливого кризового стану, в якому вона опинилась за останні 30 років. І це було б відновленням історичної справедливості.

Попереду ще чимало роботи. Ми ще лише на початку цього великого історичного процесу, на шляху якого ще чимало перешкод. Діалог ще тільки починається. Тут поспіхом нічого не робиться. І тут є велика відповідальність і обов'язок з боку Матері-Церкви, Вселенського Патріархату. (...) Адже не можна ділити Тіло Христове. Воно належить Христові, а не Москві, Києву чи ще комусь. Не може бути Церкви «російського світу» чи ще якогось. До Вселенської Церкви як містичного Тіла Христового мають право належати всі, хто щиро прагне бути із Христом, незалежно від національних чи політичних переконань та уподобань. Час вже припинити всі ті імперські політичні спекуляції і амбіції. Реальність така, що в Україні є мільйони православних віруючих, які вже ніколи не підуть під Москву. Це зрозуміло всім. І не пускати їх через це до Христа, відлучати і позбавляти їх спасіння, це не по-християнськи. Треба шукати інші прийнятні шляхи вирішення цієї проблеми, із застосуванням церковних канонів, ікономії і любові. Дуже шкода, що представники УПЦ Московського патріархату поки що відмовляються від діалогу з представниками Вселенського патріархату та інших частин Українських Церков. Заяви про відмову від таких братерських зустрічей і діалогу, шантаж євхаристійною єдністю та заборона співслужити з ієрархами Вселенського патріархату лише заганають їх в глухий кут і ще більше погіршують їхнє канонічне становище. Маю надію, що це лише тимчасово і що наші брати з УПЦ Московського патріархату зрозуміють помилковість такого шляху і відкриють свої серця для діалогу та братерського єднання во Христі. (...)

**Ігор Миревський,
для «Главкому»**

ПОЧАЇВСЬКА ІКОНА БОЖОЇ МАТЕРІ

Почаївська ікона Божої Матері – чудотворна ікона, одна з найшанованіших Православною Церквою, шанується також греко-католицькою і римо-католицькою Церквами. Зберігається у Почаївській Лаврі (Почаїв, Крем'янецького р-ну, Тернопільської обл.).

Ікона написана олійними фарбами у строго візантійському стилі на простій дошці з липи, підбитій знизу (щоб не гнулась) двома дубовими перекладинами. Відображає матір Божу в пояс з Богодитиною на правій руці. Зверху на іконі монограма – «Марія Діва»; з правого боку Спасителя – монограма «Ісус Христос». Також на іконі на клеймах зображені святі: пророк Ілія, мученик Міна, первомученик Стефан, преподобний Авраамій. Знизу – святі жінки: Параскева, Катерина, Ирина-діва.

На списках ікони часто внизу зображується відбиток стопи на скелі, оповитий хмарами – як пам'ять про переказ про явлення Божої Матері на горі Почаївській, де залишився слід її ноги. У 1866 році для чудотворної ікони виготовлена риза

з 2-х фунтів чистого 82-ї проби золота і 20-ти золотників. Для прикрас використано дорогоцінне каміння.

Походження образу не з'ясоване. Ікона написана давнім візантійським письмом, відтак могла бути створена або у Візантії, або в Болгарії. В 1597 році монастирю її подарувала заможна вдова луцького земського судді Анна Гойська, що володіла Почаєвом у другій половині XVI століття. Вважається, що в 1559 році цю ікону Анні подарував грецький митрополит Неофіт (згодом – константинопольський патріарх) на знак вдячності за сердечний прийом у Почаєві, через який він проїздив, повертаючись із Московії. Відтоді образ став святиною дому Гойської.

Між періодами життя постатей, зображених на іконі, відстань у кілька сотень років. На цій підставі вчені вважають, що оригінал міг бути сімейною іконою митрополита Неофіта,

його родовою реліквією. Переказ повідомляє, що благочестива Анна просила Пресвяту Діву про зцілення сліпого від народження брата Пилипа, сталося диво – він прозрів. Після такого чуда Гойська переносить її на Почаївську гору для загального поклоніння, щедро наділяє монастир луками, родючими землями. Однак у 1623 р. онук Анни (за іншими даними – племінник), каштелян белзький Анджей Фірлей (пізніше – сандомирський воевода, учасник оборони Збаража), за віросповіданням – кальвініст, порушив її заповіт, забравши ікону з монастиря. Проте в 1644 році повернув її назад – якщо вірити переказові, за порадою ігумена Іова Заліза (1551–1651), аби врятувати свою дружину від психічного розладу. Насправді ігумен просто склав скаргу до Люблінського трибуналу, котрий по роках судової тягани-

ни в 1643 році виніс вирок на користь преподобного Іова і зобов'язав каштеляна повернути ікону.

«Богоматері Почаївській» приписують захист монастиря від татарського нападу, який стався на початку серпня 1675 р. Річ у тому, що монастир був погано укріплений, але попри те напад вдалося відбити.

З 1713 по 1832 рр. Почаївський монастир належав греко-католицькому ордену оо. Василіян. За цей період монастирські хроніки залишили записи про 539 випадків зцілення, приписуваних іконі Пресвятої Богородиці Почаївської. В 1773 році Папа Римський Климент XIV на прохання канівського старости, графа Миколи Василя Потоцького (який, до речі перейшов з католицького обряду на унійний, симпатизував українському козацтву, надав значні кошти для перебудови Почаївського монастиря) прислав для ікони

2 корони з чистого золота: одну для Діви Марії, іншу для маленького Ісуса. Коронування провів луцький унійний єпископ Сильвестр Рудницький. З того часу більшість списків (копій) цієї ікони, як православних, так і католицьких, пишуться з коронами.

Образ Почаївської Божої Матері, яка вважається небесною покровителькою Волині, був дуже популярний по всій Україні. Її зображали на сімейних іконостасах від Полтавщини до Прикарпаття. Шанується ця ікона в країнах, де православ'я є домінуючою конфесією – у Московії, Сербії, Болгарії та ін.

Деякі дослідники стверджують, що наявна в Успенському соборі ікона не є власне оригінальною (при покиданні стін обителі взяли її з собою монахи-василіяни), дарована якимсь з російських царів, як і теперішній іконостас.

За матеріалами Вікіпедії

ХТ

ВІЙНА ПУТІНА ЗМІНЮЄ УКРАЇНУ

Іронія долі полягає у тому, що російське вторгнення, метою якого було покарання орієнтованого на Захід уряду України, підштовхнуло країну до кардинально іншої, у порівнянні з цією метою, спрямованості. Це також нагадування про те, що стратегічні вигоди президента Росії Володимира Путіна насправді дуже обмежені. Його втручання в Україну зробило дружню сусідню країну ворогом. Його зусилля об'єднати «російськомовні народи» в євразійський блок спонукали тисячі людей перестати го-

ворити російською мовою. Україна – відмінне нагадування про те, як насильство може мати непередбачені наслідки, і про те, як короткотермінова перемога може призвести до довготермінової поразки.

«Коли вони вперше приїхали до Львова, – каже місцевий ректор університету, – студенти з Донецька ходили окремими групами і гучно розмовляли російською мовою. Вони не хотіли говорити українською, як більшість мешканців міста. Вони не хотіли інтегруватися». Львів – місто

В провідній американській газеті «The Washington Post» надруковано статтю про Україну, написану не московськими її кореспондентами, не «професійними антикорупціонерами» або з їхніх слів, а відомою американською журналісткою, істориком Енн Аппелбаум, яка в черговий раз побувала в Україні та поділилася у «Вашингтон Пост» у статті «Війна Путіна змінює Україну» дуже позитивними враженнями. Авторка побувала у Львові на книжковому ярмарку.

на заході України, неподалік від кордону з Польщею. Донецьк – за сотні кілометрів на схід, окупований т. зв. «російськими сепаратистами» з 2014 року, коли Росія вторглася в східні українські області. Нові студенти, про яких говорив ректор, – «внутрішньо переміщені люди», біженці у власній країні.

Але коли перший рік життя після переселення закінчився, ситуація стала іншою. На третій рік, як розповів ректор, студентів із Заходу і Сходу України майже не можна було відрізнити. І не тільки з ними відбулися зміни. Через чотири роки після вторгнення, 1,5 мільйона людей, які втекли від війни, виявилися в кра-

щій ситуації, ніж очікувалося. Більшість з тих, хто був у працездатному віці, влаштувалися на роботу. Більшість кажуть, що довіряють сусідам.

Інтеграція людей з Донецької області в школах і місцевих громадах Центральної і Західної України – це частина більш широкої історії про інтеграцію війни у свідомість українців. Попри те, що кровопролиття зникло з перших сторінок газет, воно досі триває. В серпні в Донецьку був убитий один з ватажків російських бойовиків. Сутички відбуваються щоденно, відбираючи життя по обидва боки від лінії розмежування. У деяких львівських соборах облаштували каплиці,

присвячені жертвам.

Поступово нескінченний конфлікт веде до того, що Atlantic Council охрестив «геополітичним розлученням століття» – розділення двох країн, які колись були частиною однієї імперії. Торгівля між Україною і Росією обвалилася, але український бізнес знайшов заміну у Європі і інших частинах світу. Тепер Індія, а не РФ, найбільший ринок для українських продуктів. Старі релігійні зв'язки теж почали помирати. Навіть приватні зв'язки між людьми зникають. Поїздки між країнами обмежені. А українці не хочуть працювати і жити в Росії, обираючи натомість Польщу.

Продовження на 7 стор. ▼

ВІЙНА ПУТИНА ЗМІНЮЄ УКРАЇНУ

Російський культурний вплив, який раніше був дуже потужним, тепер зник. Частково це відбулося завдяки рішенням чиновників. Українські радіостанції за прикладом канадських і французьких зобов'язані транслювати певну кількість пісень українською мовою. А російське телебачення заборонене в Украї-

ні, оскільки воно поширює пропаганду війни. Більш суттєві, тектонічні зміни вже відбуваються. Через війну і злість на агресора, українці частіше обирають українську мову для спілкування. Через війну різні регіони країни стали більш згуртованими. Багато-хто скаржиться, що війна дає українським полі-

тикам зручне виправдання, щоб не проводити економічних і законодавчих реформ, які потрібні країні. Але через війну більшість українців ідентифікують себе як європейців на противагу Росії. І все більше українців розуміють, що ця «європейськість» означає, що їм потрібно бути більш активними і організовани-

ми у прагненні змін.

Досить іронічно те, що російське вторгнення від початку мало на меті покарати прозахідний уряд України. Але воно не змусило Київ розвернутися, а навіть навпаки. І, звісно ж, російське втручання у американські вибори, посилює параною у США щодо Росії і створило про-

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

тистояння проти Москви, якого не було півстоліття. Україна – чудове нагадування про те, як насильство може привести до неочікуваних наслідків: короткотермінової перемоги, але поразки у довготерміновій перспективі.

Подано за «Тверезий погляд»; переклад українською – УНІАН

ХТ

С-на Дмитра Лук'яненка

Лена не була все життя демінером. У неї досить мирна професія – працювала в паспортно-міграційній службі. У місті Первомайську, що на Луганщині. У місті, яке з 2014 року знаходиться

ЛЕНА

Лена – демінер. Знаєте, що це таке? Це людина, яка звільняє від вибухівки землю, якою вона нафарширована. Спеціаліст з розмінування.

під контролем терористичної організації «ЛНР».

Лена збиралась виходити на роботу після декретної відпустки. Але в її місто прийшла війна і окупанти. Замість затишного кабінету і звичного життя, Лена поїхала в Золоте. Пройшла відбір і навчання, почала працювати в неурядовій організації Danish Demining Group (DDG), діяльність якої фінансується Європейським союзом. DDG – це підрозділ Данської ради у справах

біженців (Danish Refugee Council), котра відновила свою роботу в Україні ще наприкінці 2014 року. Лена Чиж мріє, щоб зникла лінія розмінування, щоб були знешкоджені вибухові пристрої, щоб земля стала знову безпечною і своєю.

Золоте – невеличке містечко на Луганщині. Колиш, до війни, шлях із Первомайська до Золотого був справою 10 хвилин. А зараз на цей шлях потрібно витратити увесь день. Пункт

пропуску в Золотому так і не запрацював. Місцеві жителі, звісно ж, переміщуються через лінію розмінування. Звісно ж, йдуть секретними стежками, ризикують і нариваються на міни і розтяжки. Саме оці стежки, а ще поля, ліси і розмінують співробітники DDG.

«Подивіться, які тут красиві місця! – каже Лена. – У мене росте дитина, і я дуже хочу бути спокійною за неї. Знати, що там, де вона гуляє, безпечно. І ні-

чого поганого не станеться... Природа на Луганщині і справді розкішна. До поїздки сюди я навіть не уявляла, що бачитиму пейзажі, дуже схожі, а може, навіть кращі італійських. Чи, наприклад, шведських».

Саме тут гостро відчуваєш безумовну любов до країни. І до таких, як Лена. Тих, хто метр за метром звільняє землю від смертоносного начиння...

Зоя Казанчі, подано за «ПрямуємоРазом»

ХТ

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ І ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ

У святині однієї європейської церкви є чудова картина, чи радше, повчальна ікона: біля вітваря стоїть одягнений у літургійні ризи святий апостол і євангеліст Йоан із чашею у руках і набожно подає освяченого Агнця (Святе Причастя) Пресвятій Богородиці. Обличчя і очі Пресвятої Диви Марії осяяні небесною радістю і щастям. Справді чудова ікона – Пресвята Мати Ісуса приймає Євхаристійного Христа Спасителя з рук улюбленого Христового Апостола.

Немає сумніву, що після вознесіння Ісуса Христа на небо Пресвята Богородиця часто приймала Причастя. Біблія свідчить, що Пречиста Діва перебувала на молитві з Апостолами (Ді. 1,14) та що Апостоли перебували «на ламанні хліба і молитвах» (Ді. 2,42). На Тайній Вечері Ісус Христос «узав хліб, поблагословив, розламав і дав учням, кажучи: "Беріть, їжте: це Мое Тіло"» (Мт. 26,26). Вислів «ламання хліба» означає, що перші християни приймали Святе Причастя з рук Апостолів.

На горі Голготі вмираючий Спаситель промовив до Пречистої Диви Марії: «Жінко, ось син Твій», а до апостола Йоана сказав: «Ось

Матір твою». І від тієї хвилини учень узяв її до себе. На поручення Христа Спасителя, Йоан опікувався Пресвятою Дивою Марією. Передання каже, що Пречиста Діва Марія довгий час перебувала з апостолом Йоаном. Він служив Безкровну Жертву (Святу Літургію), тож Божа Мати мала змогу приймати Пресвяте Тіло Христове з рук улюбленого Апостола.

Ісус Христос каже: «Хто споживає Тіло Моє і Кров Мою п'є, той у Мені перебуває, а Я – в ньому» (Йо. 6,56). Після вознесіння Сина Божого на небо для Пречистої Диви Марії Святе Причастя було найбільшою потіхою на землі. Бо з Ісусом Христом Пресвята Богородиця жила 30 років у Наза-

реті, Син був для Неї небом на землі. Коли ж Спаситель відійшов на небо, Пресвята Мати відчувала велику тугу – бажання бути з Христом, тож Святе Причастя у великій мірі заспокоювало цю безмежну тугу материнського серця.

Які величні діла Твої, Господи! Апостол Йоан дає Пречистій Диві Марії Євхаристійного Ісуса Христа під видами хліба і вина! Годі уявити собі надземне щастя, небесну радість і серафимську любов Божої Матері, якою горіло її богоматеринське Серце в хвилині приймання Святого Причастя. Апостол Павло мовив: «Живу вже не я, а живе Христос у мені» (Гал. 2, 20). Пресвята Діва – Мати Ісуса,

приймавши Святе Причастя, могла взивати: «Живу вже не я, бо мій улюблений Син і мій всемогутній Бог живе в мені». Два Серця – Ісуса і Марії, але один віддих і одне життя.

Від Пресвятої Богородиці ми можемо вчитися живої віри в Тайну Євхаристії і надземної любові до Христа Спасителя, укритего під видами хліба і вина. Хто з набожністю, вірою і любов'ю приймає Святе Причастя, той справді подобається Божій Матері й приносить їй велику радість. Ми – немічні й грішні люди, не гідні приймати Ісуса Христа до душі. Ми маємо взивати словами пророка Ісаї: «Горе мені! Пропав я! Бо я людина з не-

Пречиста Діва Марія та св. Йоан євангеліст, Болгарія, XIV ст. (копія)

чистими устами» (Іс. 6, 5). Біблія каже, що небесний серафим кліщами взяв жарючий вуголь із небесного жертovníка, підлетів до пророка Ісаї, торкнувшись цим вуглем до уст пророка і мовив: «Приторкнулось оце до твоїх уст, і взято від тебе твою беззаконність, і зник гріх твій» (Іс. 6,6–7). Ці слова проказує священник, даючи Святе Причастя в часі Літургії.

Кир Інокентій Лотоцький ЧСВВ, «Світло»

Думи мої...

Сьогодні День Народження у президента Петра Порошенка. Ми можемо по-різному ставитися до пана президента та його політики, але я переконаний, що своє місце в історії він вже завоював. Історія дивна річ, на відмінно від нас вона відсіює бруд, а виносить на свої сторінки світліше. Ніхто вже не пам'ятає як чеські газети писали про надмірні витрати Вацлава Гавела на свою дружину. Ніхто не згадує звинувачення в сторону Черчилля від британських медіа. Ніхто сьогодні не зробить докір Ганді за критичні виступи стосовно медицини. І звісно, ПП поки не заслужив бути в одному

ряді з цими титанами, але якщо дивитися об'єктивно, то що ми маємо? Людину, яка очолила країну в критичний момент, мобілізувала всі сили для протистояння одному із найбільших агресорів світу. Змогла вести гідну дипломатичну війну з тираном 21 століття. І на фоні цього всього змогла досягти неабияких успіхів у просуванні українських інтересів на Заході, підписати асоціацію з ЄС, отримати безвіз... Та ще й на кінець почати піднімати тему автокефалії української Церкви.

На фоні цих речей переконаний в тому, що історія спише пару корупційних скандалів, чи не завжди чесну політичну гру. Якщо та сама історія списала Лі Куан Ю та Маргарет Тетчер – диктатуру, то спроби Порошенка бути трошки автократичним навіть не будуть згадуватися на сторінках підручників. Але для того, щоб ця можлива перспектива стала реальністю, Порошенко мусить витримати всі удари.

З точки зору іміджу йому було б вигідніше не йти на наступні вибори. Зараз його рейтинг один із найбільших серед президентів України, які ось-ось мають закінчити свою каденцію. Він виконав велику частину обіцянок, а за деякі попросив вибачення (що, до речі, не робив жоден президент). Тому, з точки зору історії, ПП міг би спокійно відпочивати на лаврах, але він піде. І тут є дві загрози: перша – він програє. Тоді всі ці заслуги можуть бути перекреслені поразкою. Історія любить переможців. Другий варіант – він виграє. Тоді планка цілей виростає.

С-на: Прес-служба Президента України

Він не просто повинен зробити за наступний термін надзвичайні речі, він повинен витримати критику і не опустити рівень очікувань. Якщо йому це вдасться – він зможе гідно витримати себе в кандидатурі історичних постатей України.

Для чого ж так сильно ризикувати, запитаєте ви? Я не знаю: чи голі амбіції, чи прагнення влади штовхають нашого президента на цей крок. Мої знайомі, близькі до ПП люди, мене переконували, що він сильно сумнівався перед тим як погодитися йти на другий термін. Сьогодні мені хочеться вірити, що його штовхають добрі наміри. Він дійсно ризикує всім. Другий термін воістину або пан, або пропав. У його день народження мені хочеться щиро помолитися за нього, і спробувати дати ще один кредит довіри. Надіюся, колись я зможу сказати своїм дітям: «Жити стало краще за часів Петра Порошенка».

PS. Це не агітація, а просто роздуми. Розумію, що після них мене щиро можуть назвати рупором Банкової. В мене є багато запитань до ПП, що стосуються і Конституційного суду, судової реформи, виборчої і таке інше... Але знаєте в чому ключова різниця між ПП і іншими президентами? До попередніх в мене навіть питань не було, були просто вимоги. І це найцікавіший здобуток Майдану.

Коляда Денис, з Фейсбуку, 26 вересня 2018 р.

У БЕРДЯНСЬКУ ОСВЯТИЛИ НОВИЙ ХРАМ

21 вересня, на Різдво Пресвятої Богородиці, греко-католицька громада міста Бердянська (Запорізька обл.) мала особливе свято: того дня був посвячений новозбудований храм Різдва Пресвятої Богородиці, в якому душпастирюють отці редемптористи Львівської провінції Чину Найсвятішого Ізбавителя ієромонахи Ярослав Федунів та Юрій Сивик.

Трохи більше ніж рік тривало спорудження храму, до якого приклалися кілька будівничих та багато жертводавців з місцевої громади і з інших куточків України, зокрема – з парафій, якими опікуються редемптористи у Львові, Тернополі та Но-

вовагорівську. Це – перший храм УГКЦ у цьому місті, хоч присутність нашої громади сягає початку 2000 року, коли сюди прибув о. Андрій Бухвак, душпастир міста Запоріжжя. Від 2004 року громадою опікуються отці редемптористи, пер-

шим з яких був св. п. ієромонах Володимир Мицак.

Владика Богдан (Дзюрах), Секретар Синоду Єпископів УГКЦ, зачитав грамоту Блаженнішого Святослава, якою він передав копію чудотворної ікони Матері Божої Неустанної

Помочі для почитання у цьому новозбудованому храмі. Ікона є знаменною тим, що її освятив Святіший Отець Франциск у Римі, а відтак вона «подорожувала» парафіями і монастирями України в рамках відзначення 150-ліття передачі

оригіналу отцям редемптористам та була виставлена для прилюдного почитання під час урочистої Літургії в Тернополі 1 липня з нагоди встановлення в УГКЦ свята Матері Божої Неустанної Помочі.

ДІ УГКЦ

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyk
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5